

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 310/2016-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti SINES, s. r. o., ČSA 241/12, Kremnica, zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Olosom, Karola Kašjaka 1, Rajecké Teplice, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 6 C 199/2009 z 3. októbra 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 11/2015 z 30. októbra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti SINES, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. marca 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti SINES, s. r. o., ČSA 241/12, Kremnica (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Olosom, Karola Kašjaka 1, Rajecké Teplice, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 C 199/2009 z 3. októbra 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 11/2015 z 30. októbra 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 6 C 199/2009, predmetom ktorého bolo rozhodovanie o nároku na zaplatenie sumy 28 620,67 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody v postavení navrhovateľky. Svoj návrh doručený okresnému súdu 28. júla 2009 odôvodnila tým, že odporca v rámci výkonu funkcie správcu konkurznej podstaty obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], listom z 18. mája 2000 okamžite zrušil so zamestnankyňou tejto obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] pracovný pomer (ďalej len „okamžité zrušenie pracovného pomeru“). Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom sp. zn. 10 C 743/2000 z 18. decembra 2003, ktorý nadobudol právoplatnosť 2. marca 2004, určil, že okamžité zrušenie pracovného pomeru je neplatné a že pracovný pomer s [REDAKOVANÉ] trvá, pričom zároveň obchodnú spoločnosť [REDAKOVANÉ], zaviazal zaplatiť [REDAKOVANÉ] náhradu mzdy v sume 11 726 Sk mesačne za obdobie od 25. apríla 2000 do 22. mája 2000 a náhradu mzdy v sume 11 726 Sk mesačne za obdobie od 7. júna 2000 do dňa umožnenia ďalšieho pokračovania v práci, resp. do dňa platného skončenia pracovného pomeru. Obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], zaplatila [REDAKOVANÉ] 7. júna 2009 na základe rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 10 C 743/2000 z 18. decembra 2003 sumu 28 620,67 €. Zaplatením tejto sumy vznikla obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], škoda, ktorá bola spôsobená výlučne protiprávnym konaním správcu konkurznej podstaty (odporca, pozn.).

Pohľadávka obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], v sume 28 620,67 € bola navrhovateľke ako postupníkovi postúpená zmluvou zo 17. júla 2009 v zmysle § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka. Okresný súd návrh sťažovateľky napadnutým rozsudkom zamietol. Na základe sťažovateľkou podaného odvolania bol napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdený napadnutým rozsudkom krajského súdu ako vecne správny.

Sťažovateľka odôvodňuje namietané porušenie svojho základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy tým, že okresný súd v napadnutom konaní nevykonala ňou navrhovaný výsluch svedka, ktorý by mohol „súdu relevantne a detailne vysvetliť konkrétny daňový prípad [REDAKOVANÉ], presne by zodpovedal otázky týkajúce sa jej dosiahnutého príjmu... a to navyše... v rozpore s postupom daňového úradu. Je pravdou, že súd rozhoduje sám (autonómne) o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Súčasne však treba pripomenúť, že v občianskom súdnom konaní súd dbá na to, aby sa skutkový stav veci zistil čo najúplnejšie a účastníci konania mali možnosť vykonať dôkazy podporujúce alebo preukazujúce ich tvrdenia... V danom prípade ide o odňatie možnosti konať pred súdom, nakoľko okresný ako aj krajský súd sa v odôvodnení ťažiskovo venovali iba jedinej obrane žalovaného, t. j. že v konaní nebolo preukázané, že suma 28.620,67 € bola spoločnosťou [REDAKOVANÉ] vyplatená zamestnankyni tejto spoločnosti [REDAKOVANÉ] a že k vzniku škody tak nedošlo. Súdy odôvodňovaniu tohto záveru intenzívne a veľmi iniciatívne venovali v celom rozsiahlom odôvodnení rozsudku. Preto bolo esenciálnou povinnosťou súdu umožniť nám ako žalobcovi vykonať všetky navrhnuté dostupné dôkazy preukazujúce a podporujúce tvrdenia žaloby a tvrdený skutkový základ žaloby. Nebolo žiadneho relevantného dôvodu na nevykonanie výsluchu svedka [REDAKOVANÉ].“

Podľa názoru sťažovateľky napadnuté rozsudky okresného súdu a krajského súdu trpia nedostatočným odôvodnením, keďže sú v zjavnom rozpore s obsahom spisu a vykonanými dôkazmi. „V tejto súvislosti možno uviesť, že súdy ťažiskovo tvrdili, že svedkyňa [REDAKOVANÉ] mala vo svojej výpovedi uviesť, že jej mala byť uhradená iba suma cca 17.000,- EUR. Predmetné tvrdenie však rozhodne neobstojí a je plne v rozpore s obsahom spisu.“

Sťažovateľka v sťažnosti pokračuje: „Súdy nesprávne aplikovali dôkazný účinok súkromných a verejných listín, a to najmä vo vzťahu k listinám vydaným daňovým úradom. V danej veci bola tak produkovaná reťaz nadväzujúcich listinných dôkazov. Úvaha súdu, že ide iba o súkromné listiny, a že sme ich mali ďalej „verifikovať“, je značne formalistické, absurdné a popierajúce. Sám žalovaný správnosť týchto listín relevantne nenamietal

a najmä neponúkol žiadne vyvracajúce dôkazy o opaku. Žalovaný by musel preukázať, že všetky listiny predložené nami ako aj daňovým úradom a sociálnou poisťovňou sú vecne nesprávne, že svedkyňa [REDACTED] klame, že nič nezdaňovala, že neuhradila daň ale túto sumu de facto „darovala“ daňovému úradu, resp. že išlo o iný príjem, ktorý bol zdanený za rok 2009. Navyše v prípade potvrdení Daňového úradu Žilina, pobočka Námestovo ide o verejné listiny a nie o listiny súkromné...“

Za arbitrárne považuje sťažovateľka posudzovanie majetkovej situácie konateľa obchodnej spoločnosti [REDACTED], a «faktické zavedenie povinnosti spätného preukazovania majetku, ktoré je zjavne neústavné. Prvostupňový súd v odôvodnení vyslovil na str. 28 rozsudku, že „v kontexte súdom už v pôvodnom rozhodnutí konštatovaných okolností však nasvedčuje práve opaku, že [REDACTED] s touto hotovosťou ku dňu 03.06.2009 nedisponoval.“ Súd prvého stupňa tak vôbec nevyslovil, že by nedisponoval financiami, iba paušálne konštatuje pochybnosti a to, že opačné okolnosti majú byť nasvedčované, nie však preukázané. Ide o ďalší prvok arbitrárnosti. „Nasvedčovanie“ je iba subjektívna domnienka súdu. Okresný súd mal byť pri tejto úvahe preto súčasne schopný a najmä povinný potom i presne uzavrieť, presne koľko finančnej hotovosti mal teda [REDACTED] v roku 2009 ku dňa 03.06.2009, čo však už vôbec neučinil.».

Podľa sťažovateľky postup „okresného súdu predstavuje nebezpečný precedens v dôkazom práve, keď súd si neplní svoje procesné povinnosti a súčasne ani nerešpektuje potvrdenie iného štátneho orgánu (tu daňového úradu), de facto degraduje verejnú listinu iného štátneho orgánu, osvojuje si jeho právomoc a vyslovuje rôzne špekulatívne a obsiahle úvahy a pochybnosti, ktoré sú v očividnom rozpore s viacerými dôkazmi, pričom však súd už nie je schopný vôbec vysloviť to, aká by teda mala byť podľa súdu skutočná realita. Celý postup súdu pri rozhodovaní sa obmedzil iba na paušálne vyslovovanie ničím konkretizovaných pochybností, avšak už bez ďalšieho uzavretia relevantných skutkových záverov, čo je zreteľný znak arbitrárnosti.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa... na súdnu a inú právnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo na spravodlivý súdny proces zaručené podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva základných slobôd a základné právo na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu v Žiline sp. zn. 6 C 199/2009 zo dňa 03. 10. 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 11/2015-574 zo dňa 30. 10. 2015 porušené bolo.

2. Rozsudok Okresného súdu v Žiline sp. zn. 6 C 199/2009 zo dňa 03. 10. 2014 a rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 11/2015-574 zo dňa 30. 10. 2015 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. Okresný súd v Žiline a Krajský súd v Žiline sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne sťažovateľovi... trovy konania vo výške 363,79 EUR...“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

V uvedenom článku ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, z ktorého vyplýva, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06).

Princíp subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka využila svoje právo podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd (krajský súd o odvolaní proti napadnutému rozsudku okresného súdu

rozhodol rozsudkom sp. zn. 8 Co 11/2015 z 30. októbra 2015, pozn.). Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Ústavný súd v súvislosti so skúmaním podmienok konania o podanej sťažnosti v rámci jej predbežného prerokovania zistil, že sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu 16. februára 2016 dovolanie. Následne ústavný súd zistil, že krajský súd spis vzťahujúci sa na konanie vedené pod sp. zn. 8 Co 11/2015 ešte do predbežného prerokovania sťažnosti ústavným súdom nepredložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o podanom dovolaní.

Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľka podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 467/2013).

Ústavný súd pripomína, že aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa v jeho rozhodovacej činnosti ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti sťažovateľky uplatnením zásady *ratio temporis* odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. apríla 2016